

פרשת ואתחנן

לא פחות, לא יותר

"אקסיוז מי, פנה תייר באנגלית לתימני קשיש, "אולי אתה יודע היכן המלון הקרוב." "התימני סימן לו שאינו מבין את השפה. התייר ניסה בשנית בשפה הצרפתית, ובפעם השלישית אפילו ביידיש, אך לשווא. התימני משך בכתפיו כאומר 'אני לא מבין אותך'."

"מארי סעדיה, פנתה אליו אשתו לאחר שהתייר הלך לנסות את מזלו במקום אחר, "אולי באמת הגיע הזמן שתלמד שפה נוספת? זה יעזור לך בחיים."

"מה פתאום,!" גיחך סעדיה בביטול. "התייר הזה יודע שלוש שפות! זה עזר לו במשהו...???"

שני פסוקים נכתבו בפרשתנו בסמיכות זה לזה, וכדאי להתבונן בתוכם:
א. "לא תוסיפו על הדבר אשר אנכי מצווה אתכם ולא תגרעו ממנו."
ב. "ואתם הדבקים בה' אלוקיכם - חיים כולכם היום." את הציווי הראשון שלא להוסיף על המצוות שנצטוונו, יכולים אנו להבין, משום שכולנו רגילים לפתגם שהפך לאזהרה מוכרת: "כל המוסיף - גורע.!"

אבל עדיין יש מה להעמיק בו: מה מקור הדרישה לא לשנות מאומה מציווי התורה. ברור הדבר שאין מדובר פה בעריצות שלטונית, חלילה, או ברצון לשליטה אבסולוטית, שקיימת בידיו של בורא העולם ממילא. מה, אם כן, מסתתר בעומקו של פסוק זה?

דבר נוסף, חז"ל מספרים לנו בגמרא שקיסר רומי ביקש מרבי יהושע בן חנניה לראות בעיניו את אלוקים. לאחר שהקיסר התעקש, הציבו רבי יהושע בחודש תמוז מול השמש הלוהטת ואמר לו: "הסתכל בשמש, מובן מאליו שהקיסר נכשל במשימה. הסביר לו רבי יהושע: "השמש, אחת מברואיו של בורא העולם היא. אינך יכול למקד את מבטך בגלגל החמה בריכוז, וברצונך להיות מסוגל לראות את אלוקים.!"

כולם מודעים לעובדה המדעית שאילו התרחקה השמש מעט מן הגלובוס, או אילו התקרבה אליו מעט - היינו כולנו נידונים לקור מקפיא או ללהט איום, על אחת כמה וכמה שלא ניתן לגעת בה. איך, אם כן, ניתן להעלות על הדעת שאפשרי הדבר להידבק בו יתברך?

ביאורם של דברים כך הוא: בתורה הקדושה ישנם רמ"ח (248) מצוות עשה ושס"ה (365) מצוות לא תעשה, כנגדם יש בגוף האדם רמ"ח איברים ושס"ה גידים.

'תורה' מלשון 'הוראה', הקב"ה רוצה להיטיב עם בני האדם שברא בעולמו, לכן נתן להם הוראות לצליחת החיים עלי אדמות בצורה הטובה ביותר. לא זו בלבד, אלא שפירות השכר על המצוות ניתנים בעולם הזה, והקרן קיימת ומצפה לעולם הבא לשלם מתן שכר בצורה רוחנית וזכה - הטובה הרבה יותר מהנאות העולם החומרי.

חולה שקיבל מרשם מרופאו, עליו לציית להוראות נטילת התרופה בדיוק רב, ואילו חלילה יחליט החולה להתחכם או לנסות אופציה אחרת - ייתכן שלא יירפא מחוליו. זהו נתון שכולם מבינים ומסכימים עמו.

כך גם מצוות התורה הן מצפן מדויק ומטען אנרגטי לאדם במשעולי החיים היומיים (שבת, קיום מצוות כתפילין וציצית); בתסבוכות רגשיות (עזוב תעזוב עמו, ואהבת לרעך כמוך); בהתמודדות מול התנהגות לא

פרשת ואתחנן

נאותה בסביבתו (לא לנקום ולא לנטור); ומול פיתויי היצר הרע שממתין לו בכל הזדמנות מעבר לפינה ויוצר אשליות על מנת להפיל את האדם במלכודותיו (לימוד התורה והמוסר).

אילו ינסה האדם להוסיף מצוות על אלו שנצטוו בהן, וקל וחומר אם יוריד ממצוות התורה, הריהו כחולה שיחליט על דעת עצמו לשנות את הרכב הכדורים שהוא נוטל לרפואתו. במקרה הטוב זה יסתיים ללא נזק, ובמקרה הרע איננו רוצים לדמיין...

גם תקנות חכמי הדורות שכביכול נוספות על התורה, אינן אלא גדרות וסייגים לשמור שלא תהיינה חלילה פרצות בציוויים שקיבלנו מסיני. גם החגים שנוספו על ידיהם כפורים, חנוכה וד' תעניות - מציינים הם מאורעות שאירעו לאבותינו וטומנים בחובם מסר רלוונטי אף לימינו אנו, אך לא מדובר בהוספה.

ייתכן שללמוד שפה נוספת, בניגוד לדעתו של סעדיה, תהיה זו החלטה מועילה ומעשית. אך לנסות להידבק בבורא העולם באמצעים אחרים ממה שנתן לנו הוא בעצמו - זו פעולה שלא תניב פרי. רק כשניצמד להדרכתו של מי שאמר והיה העולם ונקיים את מצוותיו - נגיע לשלמות רוחנית ולאוושר הפנימי שלנו.

כעת נבין גם את לשון הפסוק: "ואתם הדבקים בה' אלוקיכם- " ככל שתדבקו יותר באדיקות בהוראותיו והדרכתיו, כך "חיים כולכם היום- " איכות החיים שלכם תהיה מרוממת ונעלה יותר.